

MEDIEFORLISET

Af Asger Aamund, den 18. juli 2014

Hvordan kan det mon være, at kulturminister Marianne Jelved over en kop kaffe med radikale økosmåkager kunne skabe enighed og fred mellem frihedskæmperne fra Liberal Alliance og Enhedslistens stalinister? Et enigt folketing sluttede op om det nye medieforlig, der også de næste fire år sikrer statsmagtens monopol på radio og tv-området. Endog med en styrkelse af DR's og TV2's magtpositioner på internettet og i de danske regioner i en ulige kamp med dagspressen, der jo ikke som DR har 4 milliarder skattekroner i ryggen i årligt statstilskud

Man skulle tro, at kløften mellem det borgerlige Danmarks krav til fremtidens mediestructur ville ligge milevidt fra, hvad venstrefløjens ønsker sig. Ikke desto mindre faldt alle smukt til patten efter at partierne hver især var indbudt til dialog med Marianne Jelved, som præsenterede den radikale – og dermed regeringens – plan. Dette smukke og harmoniske forhandlingsforløb er der imidlertid en god forklaring på. Ligesom tyskerne er de bedste til at spille fodbold er Det Radikale Venstre verdensmestre i det politiske kompromis. Selve kompromiset som begreb udgør den ideologiske kerne i den radikale politik. Det er således ikke en centrum-orienteret politik, der er den radikale platform. Den radikale politik er en funktion af ønsket om at skabe forlig hen over midten, hvorved man selv bliver midten af dansk politik. Hvis de borgerlige holdninger er A og de socialistiske er C, vil de radikale uden yderligere tankevirksomhed lægge sig på position B, som derved bliver partiets politik. Sådan har det ikke altid været. I 1930'erne var de radikale et pacifistisk parti, der gennemtvang en afrustning af Danmark. Vi kunne dermed ikke forsvare vores neutralitet i modsætning til Sverige og Schweiz, men blotlagde landet for den erobrere, der kom først til mølle. Modstræbende gik Hitler med på sine generalers krav om den 9. april 1940 at forsyne Danmark med det forsvar vi ikke selv ville etablere. Efter krigen lagde de radikale sig fast på en position i midten mellem de borgerlige krav til et effektivt forsvar og venstrefløjens forlangende om 'neutralitet', altså et forsvarsløst Danmark. Vi blev således et slags medlem af NATO, men de radikale sørgede for gennem bevillingsmodstand og fodnotepolitik, at Danmark aldrig fik den militære kampkraft, vore NATO-allierede ønskede sig. De radikales mesterstykke var imidlertid etableringen af TV2. Op gennem 1970'erne og firserne rasede der en voldsom ideologisk kamp mellem den borgerlige og den socialistiske fløj om den fremtidige struktur på radio og tv-området. Venstre og konservative ønskede et ægte monopolbrud, således at der blev oprettet en privatejet radio og tv virksomhed, som var reklamefinansieret, men med public service forpligtelser og med høj kvalitet i nyhedsformidlingen. Socialdemokratiet og resten af venstrefløjens ville gerne have et TV2 uafhængigt af Danmarks Radio, men det skulle være licensfinansieret og i statens eje ligesom det svenske SR2 tv. Man skulle ikke tro, at det var muligt at skabe et realiserbart kompromis mellem disse holdninger. Men nu gjorde mesterholdet sin entré. Ledende folk som Jens Bilgrav, Ole Vig og Niels Helveg vidste lige nøjagtig, hvordan kagen skulle skæres. De kunne deres mediekulturhistorie på fingrene og havde en god fornemmelse for de ømme punkter hos både de borgerlige og de røde. I 1962 lukkede et enigt folketing Radio Mercur, som med enorm succes sendte fra en coaster forankret i internationalt farvand i Øresund. Radio Mercur havde i bedste sendetid 200 000 lyttere, der hørte Dirch Passer shows, moderne musik, reklamer, timenyheder og rap underholdning. Radio Mercur var en sprudlende og glad oase midt i Statsradiofoniens ørken af fiskerinoteringer og foredrag om kristendommens betydning for unge menneskers moral. I Holland lod man piratsenderen Radio Veronica gå i land, hvor den som lovlig privat radiostation blev enormt populær gennem de efterfølgende årtier. I

Danmark likviderede man dette kompetente og nyskabende initiativ, som kunne have været platformen for en et senere monopolbrud på tv-området. Selv de borgerlige ønskede død og ulykke over Radio Mercur, fordi de konservative var bange for, at radioreklamerne ville ruinere Berlingske og andre konservative aviser. Venstre frygtede for den store venstrepressen, og derfor opstod der hos selv liberale og borgerlige politikere den holdning, at det nok var en sund indretning for det danske samfund, at de borgerlige ejede dagbladene og de røde sad på Danmarks Radio. Denne viden blev kernen i det radikale kompromisforslag om TV2. I virkeligheden er de borgerlige partier godt tilfredse med, at fællesskabet (som statsmagten nu hedder) kontrollerer de elektroniske medier. Derfor kunne de radikale være gudfader til et politisk smart forslag om et optisk monopolbrud, men som i virkeligheden cementerede statens position som reel ejer af landsdækkende TV i Danmark. Vi fik et organisatorisk gadekryds af et TV2, som blev en statsejet og statsdrevet kommerciel TV station med public service nyheder. Danmark er det eneste land i EU, hvor staten ejer og driver de to største tv udbydere.

I begyndelsen af nullerne fik statsminister Anders Fogh Rasmussen et kortvarigt liberalt tilbagefald og satte TV2 til salg. Processen blev dog likvideret kort før folketingsvalget i februar 2005, da det var gået op for ham, at privatiseringen af TV2 ville koste borgerlige stemmer, fordi Hr. og Fru Danmark elsker TV2 som det er. Derfor fik Marianne Jelved sit medieforlig igennem samtlige partier uden protester. Hun vidste, at vi er blevet en formynderstat, fordi vi selv har valgt at være det. Vi har det fint med, at staten leverer vores tv- og radioprogrammer. Vi vil forsørges og underholdes af statsmagten. Hvad holder pøbelen i ro? Panem et circenses, sagde de gamle romere. Brød og skuespil.